

Ochrana obyvatelstva a IZS

Téma:

Úvod do studia, základní pojmy,
vznik a vývoj ochrany
obyvatelstva v ČR

Povinná literatura

- ŠILHÁNEK, Bohumil a Josef DVOŘÁK.
Stručná historie ochrany obyvatelstva v našich podmínkách. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2003. ISBN 80-86640-12-4.
Dostupné také z:
<http://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:3c8b9780-84f6-11e4-9d8c-005056827e51>

Doporučená literatura

- Zákon č. 82/1935 Sb., o ochraně a obraně proti leteckým útokům
- Zákon č. 40/1961 Sb., o obraně Československé socialistické republiky
- Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů

Doporučená literatura

- ONDŘEJ, Jan et al. Mezinárodní humanitární právo. Praha: C. H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-185-7.
- Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2013.

Doporučená literatura

- Sdělení č. 168/1991 Sb., Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí o vázanosti České a Slovenské Federativní Republiky Dodatkovými protokoly I a II k Ženevským úmluvám z 12. srpna 1949 o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů a konfliktů nemajících mezinárodní charakter, přijatých v Ženevě dne 8. června 1977.

Úkoly pro samostatnou práci

- studium povinné literatury (všichni)

Základní pojmy

Ochrana obyvatelstva (OO)

„plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku“ (zákon č. 239/2000 Sb.)

Základní pojmy

Civilní ochrana

„plnění některých nebo všech níže uvedených humanitárních úkolů, jejichž cílem je chránit civilní obyvatelstvo před nebezpečím, pomoci mu odstranit bezprostřední účinky nepřátelských akcí nebo pohrom a také vytvořit nezbytné podmínky pro jeho přežití“ (čl. 61 Dodatkového protokolu I k Ženevským úmluvám)

Základní pojmy

Civilní ochrana

„Těmito úkoly jsou: a) *hlásné služby*; b) *evakuace*; c) *organizování a poskytování úkrytů*; d) *zatemňování*; e) *záchranné práce*; f) *zdravotnické služby* včetně první pomoci a také náboženská pomoc; g) *boj s požáry*; (...)“ (čl. 61 Dodatkového protokolu I k Ženevským úmluvám)

Základní pojmy

Civilní ochrana

„(...) h) *zjišťování a označování nebezpečných oblastí*; i) *dekontaminace a podobná ochranná opatření*; j) *poskytování nouzového ubytování a zásobování*; k) *okamžitá pomoc při obnově a udržování pořádku v postižených oblastech*; (...)“ (čl. 61 Dodatkového protokolu I k Ženevským úmluvám)

Základní pojmy

Civilní ochrana

„ (...) l) *okamžitá oprava nezbytných veřejných zařízení*; m) *bezodkladné pohřební služby*; n) *pomoc při ochraně předmětů nezbytných k přežití*; o) *doplňující činnost nezbytná k splnění výše uvedených úkolů, včetně plánování a organizování (...).* “ (čl. 61 Dodatkového protokolu I k Ženevským úmluvám)

Základní pojmy

Mezinárodní humanitární právo

„součást mezinárodního práva zabývající se právní regulací ozbrojených konfliktů s cílem je maximálně humanizovat“

Historie

1859 bitva u Solferina

1862 kniha Vzpomínka na Solferino

1863 vznik Mezinárodního výboru Červeného kříže (ICRC)

1864 podepsána Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných příslušníků ozbrojených sil v poli

Ženevské úmluvy

1864 Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných příslušníků ozbrojených sil v poli

1906 Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných, nemocných a trosečníků ozbrojených sil na moři

1929 Ženevská úmluva o zacházení s válečnými zajatci

Ženevské úmluvy

1906 Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných, nemocných a trosečníků ozbrojených sil na moři

1929 Ženevská úmluva o zacházení s válečnými zajatci

1949 Ženevská úmluva o ochraně civilních osob za války

Dodatkové protokoly

1977 Dodatkový protokol o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů (Dodatkový protokol I)

1977 Dodatkový protokol o ochraně obětí konfliktů nemajících mezinárodní charakter (Dodatkový protokol II)

Civilní obrana

úkoly civilní obrany (čl. 61, odst. 1)

„Těmito úkoly jsou: a) *hlášené služby*; b) *evakuace*; c) *organizování a poskytování úkrytů*; d) *zatemňování*; e) *záchranné práce*; f) *zdravotnické služby* včetně první pomoci a také náboženská pomoc; g) *boj s požáry*; (...)“ (Dodatkový protokol I k Ženevským úmluvám)

Civilní obrana

úkoly civilní obrany (čl. 61, odst. 1)

„(...) h) *zjišťování a označování nebezpečných oblastí*; i) *dekontaminace* a podobná ochranná opatření; j) poskytování *nouzového ubytování* a zásobování; k) okamžitá *pomoc při obnově a udržování pořádku* v postižených oblastech; (...)“ (Dodatkový protokol I k Ženevským úmluvám)

Civilní obrana

úkoly civilní obrany (čl. 61, odst. 1)

„ (...) l) *okamžitá oprava nezbytných veřejných zařízení*; m) *bezodkladné pohřební služby*; n) *pomoc při ochraně předmětů nezbytných k přežití*; o) *doplňující činnost nezbytná k splnění výše uvedených úkolů, včetně plánování a organizování (...).* “ (Dodatkový protokol I k Ženevským úmluvám)

Civilní obrana

organizace civilní obrany (čl. 61, odst. 2)

*„(...) instituce a jednotky, které jsou organizovány nebo zmocněny příslušnými orgány strany v konfliktu k plnění úkolů uvedených v odstavci 1 a které jsou určeny a využívány výhradně k plnění těchto úkolů.“
(Dodatkový protokol I k Ženevským úmluvám)*

Civilní obrana

personál organizací civilní obrany (čl. 61, odst. 3)

„osoby určené stranou v konfliktu výhradně k plnění úkolů uvedených v odstavci 1, včetně personálu určeného příslušnými orgány této strany výhradně k řízení těchto organizací.“
(Dodatkový protokol I k Ženevským úmluvám)

Civilní obrana

(čl. 67, odst. 1)

„Příslušníci ozbrojených sil a vojenské jednotky přidělené k organizacím civilní obrany budou respektovány a chráněny za předpokladu, že:

a) tento personál a tyto jednotky jsou trvale přiděleny, a že se výlučně věnují plnění úkolů uvedených v článku 61; (...).“ (Dodatkový protokol I k Ženevským úmluvám)

Civilní obrana

(čl. 67, odst. 1)

„(...) b) tento personál *neplní jiné vojenské povinnosti* během konfliktu, je-li takto přidělen; (...)“ (Dodatkový protokol I k Ženevským úmluvám)

Civilní obrana

(čl. 67, odst. 1)

(...) c) tento personál se zřetelně odlišuje od ostatních příslušníků ozbrojených sil tím, že je označen dostatečně velkým mezinárodním rozeznávacím znakov civilní obrany nošeným na viditelném místě a že tento personál je vybaven průkazy totožnosti potvrzujícími status jednotlivých členů personálu; (...)“ (Dodatkový protokol I k Ženevským úmluvám)

Civilní obrana

(čl. 67, odst. 1)

*(...) označen dostatečně
velkým **mezinárodním
rozeznávacím znakem**
civilní obrany nošeným na
viditelném místě (...)“*
(Dodatkový protokol I k
Ženevským úmluvám)

Civilní obrana

(čl. 67, odst. 1)

*„(...) d) tento personál a tyto jednotky jsou
vyzbrojeny pouze lehkými osobními zbraněmi k
udržování pořádku nebo k sebeobraně.
Ustanovení článku 65 odstavec 3 se aplikují také
v tomto případě; (...)“ (Dodatkový protokol I k
Ženevským úmluvám)*

Civilní obrana

(čl. 67, odst. 1)

„(...) e) tento personál *se přímo neúčastní nepřátelských akcí* a mimo své úkoly civilní obrany neprovádí nebo není používán k činnosti, která by poškozovala protějšší stranu;

f) tento personál a tyto jednotky *plní své úkoly civilní obrany pouze na státním území* své strany.“ (Dodatkový protokol I k Ženevským úmluvám)

OO do 2. světové války

1916 systém obrany proti letadlům v zápolí (OPL)

1929 zřízeno Ústředí obrany obyvatelstva

1935 vytvořen systém civilní protiletecké ochrany (CPO)

1941 CPO převedena pod říšskou protileteckou ochranu Luftschutz

OO do roku 1989

1948 Směrnice pro prozatímní organizaci protiletecké ochrany

1951 vládní usnesení o civilní obraně

1961 zákonem č. 40/1961 Sb., o obraně Československé socialistické republiky

1.1.1976 převedení oblasti CO do působnosti Ministerstva národní obrany

OO do roku 1989

- vojenská složka
 - štáby CO
 - vojenské útvary CO
 - zařízení CO
- civilní složka
 - služby CO

OO od roku 1989

1992 zákon č. 21/1993
Sb.

1993 zřízen Hlavní úřad
Civilní ochrany ČR

1.1.2001 převedení
oblasti CO do působnosti
Ministerstva vnitra

OO od roku 1989

1992 zákon č. 21/1993
Sb.

1993 zřízen Hlavní úřad
Civilní ochrany ČR

1.1.2001 převedení
oblasti CO do působnosti
Ministerstva vnitra

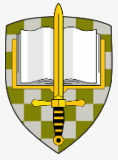

Definice dle aktuální koncepce

*„Plnění úkolů v oblasti plánování, organizování a výkonu činností za účelem **předcházení vzniku, zajištění připravenosti** na mimořádné události a krizové situace a jejich **řešení**; ochranou obyvatelstva je **dále plnění úkolů civilní obrany** (viz Ženevské úmluvy z 12. srpna 1949)“*
(Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030)

Děkuji za pozornost